

ÚS I ABÚS DE LES VIES FERRADES

EDITORIAL

Des de Mountain Wilderness de Catalunya ja fa més de quinze anys que defensem –amb fermesa– les nostres muntanyes. Hem crescut com a associació i ens hem convertit en una veu crítica i decidida per a combatre la deixadesa dels que no respecten la muntanya, bé siguin institucions, empreses o particulars.

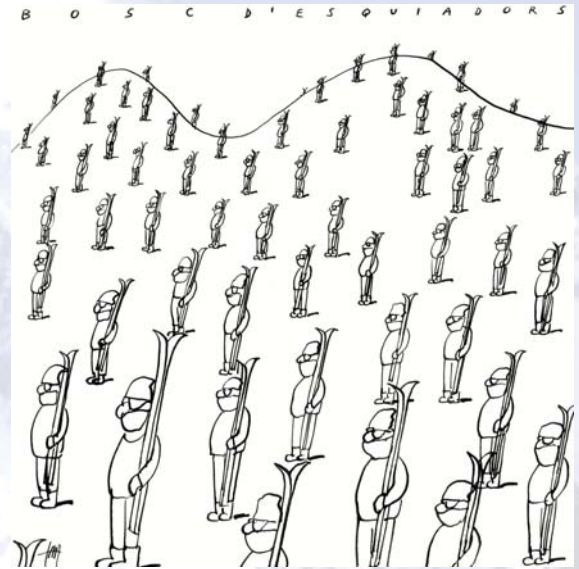
Les muntanyes ens segueixen necessitant, perquè tot i els avanços polítics per la protecció de la natura, es segueixen concedint permisos per ampliar pistes d'esquí, se'n fan de noves, s'autoritzen urbanitzacions en espais de muntanya i no es persegueixen aquells que embruten les altes cotes amb les seves deixalles. L'ampliació de Baqueira, la destrossa de la Vall de Ruda, el projecte de Filià a la Vall Fosca o les instal·lacions abandonades de Llessú en són alguns exemples i –malauradament– en podríem llistar molts més.

Però ara hem de fer un pas endavant en aquest camí i també ens cal defensar l'excursionisme, perquè hi ha molts sectors que no diferencien l'ús del gaudi de l'abús per l'explotació i, inconscientment, estableixen fronteres d'espais protegits com si fossin guetos, permeten instal·lacions a l'alta muntanya, no prohibeixen en els espais més fràgils la circulació de vehicles (motos de neu, helicòpters, 4x4...) i en canvi, prohibeixen el bivac o l'escalada. Mentrestant, s'obren vies ferrades a dojo sense cap regulació i es potencia la competitivitat en els esports de muntanya. No pot ser!

Aquest butlletí que teniu a les mans, el primer que us enviem la junta actual, juntament amb el nostre web (mountainwildernesscatalunya.org) volen mostrar com estem diversificant esforços per estar presents en el màxim de fronts possibles.

Apart de les activitats que hem anat desenvolupant tots aquests anys –encapçalades per les accions– i seguides per la relació internacional de MW i per la difusió de l'esperit wilderness fent xerrades de sensibilització, hem aparegut en dos programes de televisió, en diaris i ràdio, i hem publicat articles en revistes de caire educatiu, en aquesta nova etapa estem obrint-nos a projectes tan ambiciosos com és la publicació del catàleg d'instal·lacions obsoletes de Catalunya, els debats oberts i programats d'impacte ambiental a la muntanya, la participació en els principals fòrums que ens afecten, l'adhesió amb d'altres entitats que defensen la muntanya, i un pla a mig i llarg termini per anticipar-nos i ser eficients en la defensa de la gestió del territori.

Ens cal seguir reivindicant la no modificació dels espais de muntanya i volem ser perseverants. També volem créixer i que tots els socis ens mantinguem units i amb la llibertat de participar d'aquest esperit comú. Qualsevol proposta que tingueu i qualsevol col·laboració, serà molt benvinguda!

Dibuix cedit per en Toni Batllori

SUMARI

INTERNACIONAL_03

Executive Office 2005. Vrata Valley (Slovenia)

ACTIVITATS_04

Fòrum Wilderness. Cortiuda

ACTIVITATS_05

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes
Dia Internacional de la Muntanya

DOSSIER_06

Us i abús de les vies ferrades

ENTREVISTA_09

Joan Nogué

ELS NOSTRES ESTANYS_11

Estany de Cap deth Port

BREUS_11

FOTO DENUNCIA_12

Han col·laborat en aquest butlletí: Toni Batllori, Enric Canadés, Ramon Izquierdo, Laura Lorenzo, Santi Pocino, Jordi Quera, Jordi Sanjust, Josep Sicart.

Fotografies: Enric Canadés, Ramon Izquierdo, Laura Lorenzo, Santi Pocino, Jordi Quera i Josep Sicart.

Totes les vostres propostes, articles, idees, cartes, fotos denúncia, crítiques, informacions, ens les podeu fer arribar a l'adreça de correu normal o electrònic, que trobareu en aquest mateix butlletí.

La quota anual de MWC és de 18 euros (11 euros els menors de 26 anys)

El compte corrent on podeu ingressar la quota tots els que no la tingueu domiciliada i les vostres aportacions, és el: 2100-3282-63-2500025588, de "la Caixa"

Mountain Wilderness de Catalunya, no coincideix necessàriament amb els conceptes i posicions dels autors que signen els articles

**Executive Office 2005 13 al 15 de maig de 2005
Vrata Valley (Slovenia)**

Amb la presència de representants d'Alemanya, Catalunya, França, Itàlia, Slovenia i Suïssa es va reunir el comitè executiu amb el President coordinador Internacional Patrick Gabarrou i el Secretari General Hugues Thiébault.

Cada país presenta el resum de les activitats fetes el darrer període 2004-2005, l'estat de comptes, el número de socis i el seu pla d'acció futur.

El Sr. Patrick Gabarrou, destaca la necessitat d'ampliar el número de socis, insistint en especial que els directius de MW facin socis a persones destacades i rellevants en el món alpinístic, estudiant la possibilitat de fer-los socis de MW Internacional

Cal enviar àmplia informació de totes les activitats a MWI per tal d'aconseguir espònsors, així com escrits de premsa, (no importa l'idioma, ells faran la traducció).

Està previst muntar l'oficina d'informació de MWI a Chambéry, en un local amb telèfon, fax i ordinador, ofert per l'ajuntament de la localitat i amb un responsable treballant a mitja jornada.

Es preveu fer accions comunes a Dolomites, Alps i Mont Olimp (Grècia).

Carlo Alberto, amb un pressupost de 56000€ aconseguit d'Itàlia i Afganistan, seguirà amb el projecte "Del Kalachnikov al piolet".

S'esperava l'assistència de dos representants del Pakistan, que per falta de visats no han pogut venir.

La propera Assemblea General, probablement es farà a Alemanya, ja que la presidència creu que s'han de fer rotatives.

MW Suïssa, està col·laborant en la creació de MW Geòrgia i MW Bulgària i també es fan gestions per mantenir MW Grècia. S'han fet arribar cartes al ministeri per aturar el projecte de construcció d'una estació d'esports d'hivern a l'Olymp

S'han establert contactes amb organitzacions de la natura a Noruega per donar suport pels problemes de desforestació a les muntanyes de Trillemarka.

A Eslovènia, que son molt pocs socis, estan en forta oposició als generadors eòlics que es volen situar en zones de muntanya.

S'ha d'enviar informació per fer una revista de MW Internacional

Es preveu una aportació econòmica extra a la caixa de MWI, que actualment rep les aportacions de cada país (Alemanya 362 €, Catalunya 486 €, Espanya 100 €, França 4200 €, Itàlia 1350 €, Slovenia 40 €, Suïssa 1200 €, Total 7738 €)

En Josep Sicart informa de que el dia 16 de maig havia de començar un curs a Bolívia organitzat per MW Catalunya que es va suspendre a darrera hora degut a un contracte unilateral de la Federació Boliviana i que havia de signar la Federació Espanyola de Muntanyisme i Escalada.

Annex. Informació diversa tractada en la reunió, per ser estudiada i analitzada per la junta directiva de MW Catalunya

En Josep Sicart Tauler hi va anar en representació de Catalunya

Els membres del Buró Executiu de MW Internacionat, son pel període 2004 -2006:

President Coordinador Internacional: Patrick Gabarrou (França)

Secretari General: Hugues Thiebault (França)

Delegats Internacionals:

Alemanya: Gotlind Bleschmidt i Karin Lankes

Catalunya: Jordi Quera i Jordi Pi

França: Jean Alix Martinez i Antoine Van Limburg

Itàlia: Maria Chiara Starace i Fabio Valentini

Slovenia: Irena Mrak i Bostjan Krovkar

Suïssa: Bernard Batchelet

ACTIVITATS

Fòrum WILDERNES. Cortiuda 22-23 d'octubre 2005

El 22 i 23 d'octubre, varem parlar de les activitats de MWC amb el temari següent:

- 1 - Línies d'actuació (lobbying, recerca, accions, organització interna...)
- 2 - Preses de posició (ferrades, refugis, helisky, pistes, neu, curses...)
- 3 - Línies de treball (mapa instal·lacions obsoletes, debats, cursos, compromissaris, hidroelèctriques, mines, telefèrics...)

PROGRAMA:

Dissabte 22. Trobada a les 11'30 h. al safareig de Peramola (o a partir de les 12 h. a Cortiuda), després de dinar, a les 15:30 començarem les xerrades fins a les 19:30. Sopar a les 20:30 i a la nit tertúlia.

Diumenge 23. Després d'esmorzar, a les 8:30, excursió cap a La Roca del Corb (volta i cim). A les 12:30 reunió per redactar les CONCLUSIONS del fòrum. 14.30 Dinar de comiat

Resum de la reunió

1/ Línies d'actuació:

- Donar suport al comitè de natura de la FEEC i oferir de crear un "racó wilderness" al Vèrtex i al Web de la FEEC
- Missatge: NO NETEJAR però SI CONSCIENCIAR A NO EMBRUTAR
- Mapa de les instal·lacions obsoletes: Crear un vocal específic per avançar en el projecte i que sigui una línia d'actuació constant i evolutiva.
- Solidaritzar-se amb l'Afganistan (mitjançant MWInternacional)
- Web de MWCAT: Plantejar temes i fer votacions de posicionament

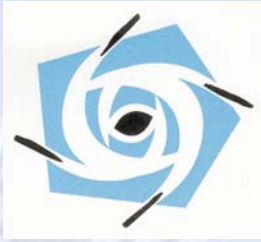
2/ Preses de posició:

- Periòdicament treballar sobre un tema concret. Començar amb pistes d'esquí, seguir amb Ferrades...
- Fer PEDAGOGIA (fer que fàcin/lobbyng) més que no pas POSICIONAR-SE i tancar-se a la evolució social per la millora del respecte a la muntanya. Exemple: Demanar a TURISME de fer PEDAGOGIA a la xarxa de turisme rural
- ENDESA Demanar a Emili Tomàs que mantingui el CONTACTE per seguir de prop l'estat de les instal·lacions en vista a la fi de les concessions d'aquí a uns 15 anys.
- CURSES Les de baixa i mitja muntanya regular-les, les d'alta muntanya eliminar-les. "Res tan lluny del mon de la muntanya com les competicions" (J.Sicart).
- CERTIFICACIÓ I REGULACIÓ DE CURSES. Mitjançant les entitats, contactar amb cada cursa, redactar un seguit de bones pràctiques i difondreles sota el nom de RECOMANACIONS WILDERNESS.
- Millorar la comunicació amb els SOCIS. Fer el SOPAR de MWCAT

3/ Línies de treball (propostes i com/qui les executa):

- Convertir el PowerPoint (PP) en EXPOSICIÓ (Jordi Pi)
- Millorar el PP i el Web (Ramon Izquierdo i Jordi Quera)
- Començar el Mapa de les instal·lacions obsoletes (Laura Lorenzo)
- Crear un "link" al portal RURALCAT (Laura Lorenzo)
- Ampliar la relació amb les associacions de medi-ambient (Santi Pocino)
- Curses de muntanya / proposta de recomanacions wilderness (Jordi Pi)
- CERTIFICACIÓ WILDERNESS D'ACTIVITATS A MUNTANYA a l'estil dels Suïssos i fer DIPLOMES a refugis, entitats, persones...
- Certificar-nos com a ONG (Enric Canadés)
- Fer una ACCIÓ a Llessú convocant un CONCURS FOTOGRÀFIC de protesta amb concentració inclosa. Maig/Juny del 2006
- Incloure entrevistes al Web
- Fer un nou BUTLLETÍ de Tardor-Hivern 2005 (editorial+article ferrades (JordiQ) / entrevista Martí Boada (Laura) / Geleres (Jordi Pi) / Eslovènia (Sicart) / ...). Demanar pressupost i millorar-lo. Aconseguir una subvenció? Posar-hi publicitat?
- 10/11 de desembre. Fer una acció de conscienciació en un cim i fer el sopar Wilderness la nit del dissabte.
- Calendari de temes a tractar i fer ACTES d'inauguració a diverses entitats tot convocant DEBATS
- Organitzar varies excursions pels socis durant l'any per conèixer accions fetes o llocs d'interès wilderness

Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes

LA FOCIR

La Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes -FOCIR- va néixer l'any 1995 com a fruit de la concertació de diferents associacions catalanes interessades en el foment de la seva pròpia presència internacional i del conjunt de la societat civil de Catalunya.

La FOCIR estimula la presència de les entitats catalanes en l'escenari internacional. En aquest sentit, coopera en la superació de les dificultats tècniques i legals per a ser present en el marc de les relacions internacionals i contribueix a una millor assignació de recursos que reforcin aquesta projecció internacional.

La FOCIR treballa com a xarxa que s'estén a diferents nivells: en l'àmbit de la societat civil, promovent la mútua cooperació entre les nostres organitzacions; en l'àmbit institucional, optimitzant la cooperació amb els organismes públics especialitzats; en l'àmbit internacional, tant dinamitzant el "lobby català" en el pla mundial, com promocionant la nostra aportació específica en les relacions amb les organitzacions europees i les institucions mundials.

La FOCIR promou l'assumpció de més altes responsabilitats internacionals per contribuir a la solució dels grans reptes contemporanis: el subdesenvolupament, l'exhauriment i el mal ús dels recursos naturals, l'orientació responsable del saber científic i tecnològic, la convivència entre les cultures i la construcció de la pau.

Ara, amb una dècada de treball, la FOCIR ha esdevingut el referent de la societat civil per millorar la presència internacional de les seves organitzacions. Cada cop més la vida dels pobles va lligada a la seva capacitat de ser presents a la vida internacional. Les organitzacions de cada nació procuren articular-se amb les dels altres països per tal de tenir capacitat d'incidència en els grans desafiaments globals. Les referències del Fòrum Econòmic de Davos i del Fòrum Social Mundial són una prova d'aquesta voluntat civil de recollir les tendències més significatives de l'evolució mundial.

Mountain Wilderness de Catalunya forma part d'aquesta Federació des de l'inici i varis socis han estat i són, encara, components de la junta directiva de FOCIR

Jordi Sanjust

Dia Internacional de la muntanya

L'onze de desembre va ser el Dia Internacional de la Muntanya, aquest any amb el lema "Pau: clau per al desenvolupament sostenible de les muntanyes", instaurat per l'Assemblea General de les Nacions Unides.

MW de Catalunya va celebrar-ho amb una trobada a la Tossa d'Alp.

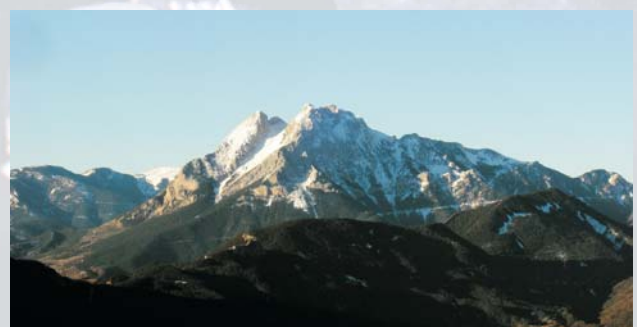

Els conflictes a les muntanyes han augmentat durant els darrers 50 anys, amb el doble de probabilitat que els conflictes violents seriosos tinguin lloc en l'alta muntanya. Les muntanyes cobreixen una quarta part de la superfície de la terra i són llar del 12 per cent de la població. Actualment, la gent de muntanya és veu afectada per un conflicte que està fora de tota proporció respecte al seu nombre i la terra que ocupen. Sense pau, la gent no pot efectuar els passos per reduir la seva pobresa, ni assegurar-se subministraments alimentaris i ni millorar les seves oportunitats de vida.

L'Assemblea General de les Nacions Unides declarava el dia 11 de desembre Dia Internacional de la Muntanya com a resultat de la celebració reeixida de l'Any Internacional de les Muntanyes el 2002, que va comportar un augment de la consciència global de la importància de les muntanyes, l'establiment de comitès nacionals a 78 països i un reforç d'aliances a través de promoure la creació de la Societat de Muntanya. Veure document

La FAO, designat agència coordinadora durant l'Any Internacional de les Muntanyes, és també l'organització encarregada de coordinar el Dia Internacional de la Muntanya.

Actualment, la FAO està desenvolupant la informació i els materials de comunicació de suport per als participants del Dia Internacional de la Muntanya a nivell nacional. S'està preparant una nova pàgina web que servirà de canal principal per a la distribució de materials, eines i recursos.

REGULACIÓ PER A LES VIES FERRADES

Fer una via ferrada pot ser una experiència excepcional per a les persones, però l'impacte i la degradació dels indrets on s'instal·la son evidents. El creixement d'aquesta activitat i de la oferta d'itineraris en el nostre entorn, exigeixen que es regulin els traçats existents i que se'n legisli la pràctica i la instal·lació, per evitar el mal ús i la proliferació.

Carles Albesa i Jordi Mir, en el "Diccionari d'esports de muntanya" defineixen la via ferrada com "aquella via que, sense ser pròpiament d'escalada, té alguns passos dificultosos equipats amb elements fixos, com ara barrots, escales, passamans o cadenes, que ajuden a superar-los sense que calgui cap especialització més enllà d'unes mesures elementals d'assegurament".

Tot i que d'instal·lacions per a progressar per les verticals n'hi ha hagut des de temps força reculats –només cal imaginar com es van construir els santuaris de Meteòra del segle XIII, a Grècia– les primeres vies ferrades daten de mitjans del segle XIX a Àustria, tot i que proliferaren a principis del segle XX a les Dolomites, on van ser instal·lades per les tropes italianes i austríaques amb finalitats militars per accedir a molts cims estratègics durant la primera Gran Guerra. Més tard, el 1936, el CAI (Club Alpí Italià) de Trento va equipar la via delle Bocchette amb finalitats esportives. D'aleshores ençà, ha anat creixent l'interès per recórrer aquests camins aeris i s'han anat instal·lant vies lúdiques arreu d'Europa. Avui ja superen el mig miler.

Els diferents països europeus –sobretot els que més ferrades tenen– i a petició de les entitats excursionistes i ecologistes, ja fa uns quants anys que han regulat l'ús i la instal·lació de les vies ferrades per tal d'assegurar-ne la no proliferació, el manteniment adequat de les que estan en funcionament, i la desinstal·lació de les obsoletes o de les que afecten espais més fràgils.

A Catalunya i els Pirineus hi ha precedents d'equipar passos complicats al Montserrat, a Montserrat, al Calderer del Pedraforca, al Puigsacalm, a Guara, a Ordesa, als Ports de Beseit... però les primeres vies ferrades amb finalitats esportives es van instal·lar a Montserrat a principis dels anys noranta (la pionera va ser *El Joc de l'Oca* el 1990 i la primera via ferrada –pròpiament– la *Teresa* d'A.Garcia Picazo, iniciada el 1993). Podem assegurar doncs, que aquesta és una afecció recent a casa nostra, tot i que ha guanyat adeptes molt ràpidament.

En poc més de deu anys, hem passat de tenir una via ferrada i uns quants camins equipats a tocar el centenar d'instal·lacions, de les quals, ja gairebé la meitat són vies ferrades. Alguns d'aquests itineraris són autèntiques obres d'enginyeria, i el seu traçat és com una cremallera de graons de ferro amb assegurances de claus i cables metàl·lics, amb cadenes i ponts penjats sobre el buit, fixant-ho tot a forats trepanats a la roca i emplenats amb ciment químic. Una via ferrada són tones de ferralla en un espai natural únic, ancorades amb mitjans artificials que comporten la modificació de l'estat natural d'una paret, tot accelerant-ne el seu procés de descomposició. En molts casos, i agreujat pels seus recorreguts horitzontals –a diferència de la majoria de vies d'escalada– signifiquen una agressió als espais de nidificació de moltes aus i altres espècies. Amb el seu ús (i com més massificat, pitjor) hi ha un trencament de la solitud del paratge, un constant abandonament de deixalles i contaminació acústica. També, a partir de l'exemple de les vies ferrades, es dona el fet del sobre-equipament d'algunes vies d'escalada, per la qual cosa, són un referent molt negatiu per a l'escalada.

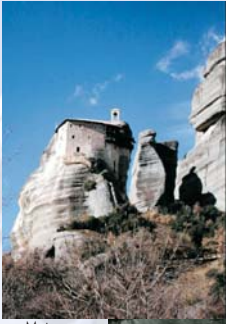

Per a no fer-ne una crítica parcial, cal reconèixer –tanmateix– el valor que tenen les vies ferrades, les quals faciliten l'accés a l'espectacularitat de paisatges verticals i a les sensacions de buit, sense la necessitat de dominar l'escalada i amb seguretat, sempre que s'acompleixin correctament les recomanacions. Això acostava lúdicament a molts "altres excursionistes" a les parets. Segur que l'admiració i la bellesa dels recorreguts de les vies ferrades faran conscienciar encara més, a molta gent, de la necessitat de preservar també les parets, ja que es respecta més la muntanya quan se l'estima i ningú pot estimar allò que no coneix. Potser per això, tot i ser conscients del mal que poden fer les ferrades (com les pistes d'esquí, els telefèrics, les carreteres o qualsevol altra instal·lació en espais de muntanya) també hem de ser capaços de defensar-ne el seu bon ús i servei.

Cal doncs, en el nostre àmbit, una legislació específica sobre vies ferrades, perquè si fins ara érem a la cua d'Europa, en molt poc temps ja tenim el 10% del total d'instal·lacions.

Proporcionalment ja som capdavanters i potser no calia anar tan de pressa, però amb la situació actual, es fa necessària una regulació dels equipaments existents i limitar-ne de nous, amb un criteri que anoto com a base per iniciar el treball, però proposo a tots els socis de Mountain Wilderness de Catalunya d'intervenir en aquest debat i participar-hi:

DOSSIER

Meteora

Cervi, tram final

El Calderer (Pedrorcorca)

❖ La situació ideal d'una via ferrada és que no tingui aglomeracions, però tampoc té cap sentit de muntar-ne en indrets on no les faci ningú. L'equilibri ha de regir l'ús de les vies (se n'ha de regular l'accés) i la decisió prèvia del seu emplaçament.

❖ La concentració de vies potencia la massificació, com ha passat als Dolomites (i avui ja hi ha restriccions per aturar-ho) mentre convida negativament a la proliferació. Només a Andorra ja hi ha una quinzena de vies i, si bé son un exemple de manteniment, comencen a ser moltes en un espai reduït.

❖ Una via ferrada té un impacte mediambiental evident, però uns indrets son més fràgils –o menys adequats– que uns altres. S'hauria d'establir una comissió d'estudi per a rebre les propostes de les possibles noves instal·lacions, i tenir la possibilitat de vetar-les.

❖ El manteniment d'una via ferrada és important, com ho és la regulació per evitar aglomeracions. Cal trobar sistemes de control per a que ambdues coses es facin adequadament.

Podem seguir enumerant clàusules per anar configurant un text el qual, juntament amb l'experiència legislativa d'altres països, es pugui convertir en el projecte de la "Llei de vies ferrades i camins equipats de Catalunya". Aquesta ha de ser la nostra aportació per fer que les muntanyes i les parets es conservin el més verges possibles, sense aturar l'activitat tradicional de l'excursionisme respectuós amb el medi.

Les vies ferrades tenen el perill de constituir un reclam que repercuteix en la massificació dels indrets per on passen i contribueixen en el deteriorament d'aquests espais. Per això hem de tenir cura que es reguli la proliferació d'aquesta activitat. El primer exemple negatiu al nostre país, va esdevenir amb el conflicte de les ferrades de Tavertet, on es va constatar que aquestes vies afectaven la fauna ornitològica, i quan s'havia decidit clausurar-les, algú ja n'havia inutilitzat una, de la mateixa manera que s'havia desmuntat la via de les dames de Montserrat i d'altres també han patit agressions. Malgrat tot això, les dues polèmiques vies ferrades del Collsacabra es segueixen fent –amb manca total de seguretat i de respecte per uns espais fràgils–. La lluita entre els detractors i els defensors de les vies ferrades no porta enlloc, perquè la construcció i la destrucció encara afecten més la natura que una intervenció controlada. Cal conscienciació per part de tots i es fa necessària una bona regulació. Treballem-hi plegats!

Jordi Quera

Mountain Wilderness enceta aquest nou any amb una proposta que pretén dinamitzar el debat sobre l'alta muntanya realitzant entrevistes a personalitats que per la seva projecció professional i/o personal considerem d'especial rellevància en relació amb els principis i objectius general de l'organització.

Per la primera entrevista ens hem adreçat a en Joan Nogué, director de l'Observatori del Paisatge des de gener de 2005, i catedràtic de pensament geogràfic i territorial de la Universitat de Girona.

En Joan Nogué coneixedor de Mountain Wilderness i dels valors que mouen a l'organització, ens respon a una sèrie de preguntes/plantejaments en relació amb actuacions urbanístiques a l'alta muntanya, sobre el paper de la Llei de protecció, 8/2005 del 8 de juny, gestió i ordenació del paisatge, i és clar, el seu lligam personal amb la mitja i l'alta muntanya. Compartim doncs amb totes i tots vosaltres l'entrevista que ens va concedir.

Mountain Wilderness, MW: Sr. Nogué entenent que el paisatge és el resultat d'una transformació col·lectiva de la natura, i que l'urbanisme esdevé instrument transformador, digui'ns si us plau un bon exemple de transformació per l'urbanisme del paisatge de l'alta muntanya Catalunya?

Joan Nogué, JN: els millors exemples són aquells en els que hi ha hagut una intervenció molt escassa, o una intervenció basada en la rehabilitació d'edificis deshabitats de fa molts anys bé en el nucli de població, pròpiament al casc urbà, bé a una masia aïllada. D'aquests n'hi ha molt bons exemples.

En relació amb aquests també trobem actuacions de nova construcció però que pel tractament – ús de materials de la zona -, també són exemples adequats i correctes.

Per tant doncs els bons exemples han estat operacions bàsicament de no intervenció o mínima intervenció sempre lligades a la recuperació del paisatge natural o, en el cas de noves construccions, de respecte i d'integració amb el paisatge de la zona.

MW:... i un mal exemple de transformació del paisatge d'alta muntanya per l'urbanisme a Catalunya?

JN: tot el que han estat operacions d'urbanització allunyades del nucli, de tipologia constructiva molt monòtona i sovint externa a la zona, són exemples d'una mala relació o males operacions.

Són actuacions que han ocupat molt de territori i malauradament la majoria del temps estan buides. De fet d'aquestes n'hi ha moltíssimes perquè s'ha tendit a promoure més aviat la construcció de nova planta que la rehabilitació.

MW: i què n'opina de les infraestructures i el seu efecte a l'alta muntanya?

JN: l'efecte de la urbanització de l'alta muntanya té uns efectes més perversos que no pas algunes infraestructures que poden haver estat més o menys desafortunades. Posem el cas d'una infraestructura, que de fet pot tenir un impacte negatiu, però que el té segurament en el traçat estricte i en alguns punts concrets. Mentre que l'extensió de la urbanització en forma de taca d'oli, acaba degradant el conjunt del territori, la vall, el que sigui,... En el cas de la Cerdanya, el problema no ho són tant les infraestructures...

MW: com resoldríes aquesta situació que s'està produint a la Cerdanya?

JN: primer vindria una actuació de xoc que seria no permetre urbanitzar més l'alta muntanya i, d'altra banda potenciar, finançar a base de subvencions i crèdits a baix interès la rehabilitació... canviar doncs totalment el model: promoure la rehabilitació i penalitzar la construcció de nova planta.

MW: quin tractament farà de l'alta muntanya el catàleg del Paisatge de l'Alt Pirineu i l'Aran? I, en aquest sentit, quin paper jugaran les entitats excursionistes que formen part del Consell Assessor de l'Observatori del Paisatge?

JN: no només les entitats excursionistes que estan al Comitè Assessor, sinó que qualsevol entitat excursionista podrà participar! De fet ja està passant ara amb els catàlegs de la Plana de Lleida i del Camp de Tarragona. En el procés de consultes externes dirigides a la gent del territori i de fora del territori. Se'ls hi demana la seva opinió sobre les unitats de paisatge resultants, què proposaria com a normes i directrius, etc. En concret, a aquests indrets estem parlant amb les entitats excursionistes locals. A l'Alt Pirineu i Aran amb molt més motiu amb l'elevada activitat excursionista i d'oci lligada al paisatge d'alta muntanya.

Centrant-nos en com el Catàleg de l'Alt Pirineu i Aran tractarà l'alta muntanya, doncs ho farà de la mateixa manera o, millor dit, aplicant la mateixa metodologia que s'està aplicant en la resta de catàlegs del paisatge. De fet segurament identificarem moltes unitats de paisatge i, fins i tot, subunitats o el que anomenem *paisatges d'especial atenció*

MW: ens pot fer cinc cèntims sobre el què es considera per unitat de paisatge, així com pels paisatges d'especial atenció?

JN: les unitats de paisatge són zones de paisatge sobre les que pot recaure un règim diferenciat de protecció, gestió o ordenació. *Paisatges d'especial atenció* pot ser, per exemple, una vall concreta dintre d'una unitat de paisatge molt clara que té una problemàtica especial i/o complexitat pels motius que siguin en quant a usos del sòl, diversitat interna de paisatges, riscos,...

MW: qui farà el catàleg de l'Alt Pirineu i Aran?

JN: ho farem via conveni amb les universitats del país. En aquest conveni es deixa molt clara la metodologia. L'observatori fa la supervisió, també el procés de participació i exigim una sèrie de requisits com ara que els Catàlegs han de ser fruit d'un treball multidisciplinari, terminis d'entrega.. hi ha una guia que han d'anar seguint...

El per què les universitats i no altres entitats, tot i que es permet que aquestes puguin subcontractar per realitzar estudis ben específics, és una qüestió de sentit comú: volem aprofitar el capital humà que durant tots aquests anys i previ a l'existència de l'Observatori ha anat treballant en temes de paisatge des de tots els punts de vista al nostre país.

ENTREVISTA

MW: quin és el paper del Comitè Assessor de l'Observatori del Paisatge? És reactiu o més aviat proactiu?

JN: Totalment proactiu. Té una atribució bàsica que pocs consells assessors tenen: l'aprovació del pla de treball de l'Observatori no és possible sense que el Consell Assessor digui la seva. És clar, pot fer modificacions, propostes,... Per tant el seu paper és molt actiu. De fet els Catàlegs del Paisatge de les set vegueries han de passar pel Comitè Assessor.

MW: quan us vàreu plantejar l'àmbit de treball dels catàlegs del paisatge no veu pensar en tractar àmbits territorials característics que sortíssim de l'abast territorial definit per les vegueries? És a dir, un catàleg del litoral, o un catàleg de les zones de muntanya,...

JN: i tant! Va ser un debat metodològic previ intensíssim però finalment i per poder garantir l'aplicació dels Catàlegs al planejament territorial i que no fossin un estudi més que quedi a l'armari, el millor marc d'estudi no podia ser altre que el que defineix cadascun dels 7 plans territorials parcials en què es divideix Catalunya.

Treballar a la mateixa escala, els mateixos àmbits de referència i, fins i tot, i en la mesura del possible treballar amb els redactors dels plans territorials, això s'està fent amb els Catàlegs de la Plana de Lleida i del Camp de Tarragona. Però això no impedeix i, d'aquí que aparegui el concepte de subunitats o paisatges d'especial atenció o, fins i tot, que es proposi que entre 2 catàlegs hi hagi una unitat.. la metodologia en definitiva preveu que es pugui fer un estudi sectorial a una unitat de paisatge determinada.

MW: quina és l'escala d'estudi de les unitats de paisatge?

JN: depèn, però intentem de mantenir la mateixa escala que el planejament territorial parcial, és a dir, 1:50.000 i, a unitats més concretes, 1:25.000. En alguns casos, quan convinguin, com ara en els casos dels paisatges d'especial atenció, es treballarà a escala gairebé urbanística, és a dir, 1:10.000.

MW: en relació a un comunicat de la nostra organització anomenat "Per la dignitat i la qualitat de l'alta muntanya. Prou depredació del territori!! Fem la següent reflexió: *el futur i benestar de la gent del Pirineu no passa imprescindiblement pel creixement sostingut, que no sostenible de la indústria de l'esquí...*, continui la frase si us plau

JN: el futur no passa evidentment pel creixement sostingut de l'esquí sobretot en un país amb poca neu. Basar el creixement i benestar de les poblacions de muntanya en l'esquí és una equivocació i, de fet, ara es tendeix a diversificar en operacions que no són pròpiament l'esquí. Moltes valls dels Pirineus no viuen de l'esquí.

Paral·lelament a aquesta situació tampoc es pot permetre que hi hagi un creixement urbanístic que s'argumenti en l'esport de l'esquí. Això ho hem vist a la Vall d'Aran més d'una vegada. Hi ha formes molt diverses d'allotjament que no tenen perquè passar per la segona residència que és ocupada 1 mes a l'any.

Són el que els especialistes en turisme anomenen "llits calents". És a dir, formes de pernoctació rotatòria des d'hotels, albergs, residències,... sempre estan ocupats, generen llocs de treball i s'amortitza molt més que una segona residència. Perquè en una petita superfície de territori circula comparativament molta gent.

MW: la bona gestió del paisatge s'apren?

JN: i tant!. De fet estem generant materials didàctics sobre el paisatge que es podran aplicar a qualsevol tipus de crèdit de les àrees socials i naturals de tercer i quart d' ESO. Això implica que qualsevol professor que vulgui tractar el tema del paisatge disposarà del material didàctic elaborat i, a més, contarà amb una secció de recolçament a aquest material al web de l'Observatori. <www.observatori.org>

Això no ho fem sols, sinó que contem amb la col·laboració del Departament d'Educació, i amb la Subdirecció de Paisatge del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya.

Aquests materials estaran disponibles el primer semestre del proper curs a títol experimental, a 12 instituts d'arreu de Catalunya, i el segon semestre ja serà d'accés lliure a qualsevol institut.

Amb l'educació s'apren a entendre el paisatge i a mirar-ho d'un altre manera, com un bé, com un recurs.

MW: ara que s'atansa el primer any de l'Observatori, l'1 de març, quin és el balanç?

JN: extraordinàriament bo!. Molt positiu però amb una certa sensació de vertigen per tantes accions i fronts oberts en un any! De fet, si em diguessin que faríem tantes coses amb uns recursos ajustats, no m'ho hagués cregut.

El mes de juny de l'any passat, quan només portàvem 4 mesos, vam anar a Cork (Irlanda) on es celebrava el workshop sobre el paisatge. 30 països, 300 persones...!. En aquest workshop, atès la seva rellevància internacional, s'aprofita per presentar les candidatures de ciutats que volen acollir-lo l'any vinent. Ens varem presentar, competíem amb països amb gran tradició en paisatge com Holanda o Suïssa, i la vam guanyar!!

MW: felicitats!! Bé doncs, per finalitzar l'entrevista li voldríem preguntar per la seva relació personal amb els paisatges de muntanya. Li sembla bé?

JN: endavant.

MW: quina és la seva relació amb la muntanya, és més aviat amb la baixa, la mitja, l'alta muntanya, o li és indiferent?

JN: per ordre mitja, alta i baixa muntanya.

MW: si es vulgués perdre, a quina muntanya li hauríem d'anar a buscar?

JN: aniria a una muntanya deserta

MW: .. que a Catalunya és?

JN: doncs penso principalment en dos llocs: el sector de Collsacabra i Puigsacalm i l'Alta Garrotxa pel que fa a mitja muntanya. I, pel que fa a l'alta muntanya, al circ del Vallter en temporada baixa per no trobar-me amb els esquiadors.

MW: aniria amb mòbil o sense?

JN: sense! però amb GPS

MW: moltes gràcies Sr. Nogué. Que gaudeixi de l'alta muntanya

JN: gràcies

Laura Lorenzo

Envia la teva foto o el text que creguis convenient a Mountain Wilderness de Catalunya, Rambla 41, 1r 1a Barcelona 08001

Venint de travessa des de Colomers, havent admirat tots els teus "germans", la teva visió ens encomana serenor i admiració per aquest trosset de wilderness que encara trobem

Estany de Cap deth Port

Joan Cervera, Medalla d'Honor de Barcelona

El passat 19 de Gener de 2006 van lliurar al nostre President Honorari i Garant Internacional Joan Cervera, la Medalla d'Honor de Barcelona 2005, atorgada per l'Ajuntament i lliurada per l'alcalde i els regidors de Barcelona en un acte institucional al Saló de Cent. Va ser la segona Medalla d'Honor d'entre les cinc que concedeix la ciutat. Aquesta és una distinció que té per finalitat honorar aquells ciutadans que, amb el seu esforç, han contribuït al desenvolupament d'una consciència ciutadana i cívica, així com dels seus valors i virtuts.

En Joan Cervera està essent reconegut des de la societat civil per la seva contribució a la difusió a l'esport d'alta muntanya i la promoció i el respecte a la natura. A aquesta distinció cal afegir-hi el guardó que la Fundació Carulla va atorgar-li, també el 2005, i la medalla de Forjador de la Història Esportiva de Catalunya, atorgada per la Generalitat de Catalunya el 1993.

Joan Cervera va ser el primer President de Mountain Wilderness de Catalunya i –entre d'altres tasques importants per a l'excursionisme català– va ser president del Club Excursionista de Gràcia de 1957 a 1961, vicepresident de la FEEC (Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya) i secretari del Consell Nacional Català sota la presidència de Josep M. Batista i Roca.

Estem molt orgullosos del reconeixement social del nostre bon amic Joan Cervera. Que per a molts anys!

Joan Cervera i Jordi Quera, actual President de MWC a l'Ajuntament de Barcelona.

BREUS

Exposició de fotos. Durant el mes de desembre a la seu de la Secretaria General de Joventut, van estar exposades fotografies de les accions de MWC. Al llarg de l'any 2005, s'han exposat al Centre Cultural La Farinera del Clot (8ª Mostra d'Audiovisuals i Fotografia de Muntanya) i al Centre d'Interpretació del Parc Natural del Cadí Moixerò

TV Comtal. El President de MWC Jordi Quera, va participar el dia 30 de novembre en l'espai que sobre excursionisme i amb la col·laboració del Club Excursionista de Gràcia s'emet els dimecres a les 21 hores pel canal 24.

Projecte de carretera del Coll d'Estenalles a Matarodona. MWC s'ha adherit al manifest de la coordinadora per la salvaguarda del macis de Sant Llorenç del Munt i participa en les concentracions de protesta.

Xerrades divulgació MW. Durant l'any 2005 s'han fet sessions al Centre Excursionista d'Esplugues, a la Unió Excursionista Anoia i a l'Agrupació Excursionista Talaia.

4ª Fira del Llibre de Muntanya. Hi varem ser presents i el nostre President Jordi Quera va participar en la taula rodona **Conservació de les Muntanyes**, juntament amb Joana Barber Directora del Parc Natural del Montseny, Salvador Grau del Servei de Planificació i Gestió de l'Entorn Natural de la Generalitat de Catalunya, Miquel Rafa Cap de l'Àrea de Gestió de la Fundació Territori i Paisatge, moderant la taula Jaume Font Geògraf de la Universitat de Barcelona.

Publicacions. Article sobre vies ferrades a les revistes "Papers de joventut" (núm.87) i a Cavall Fort, entrevista a Ramon Izquierdo (La Vanguardia, 30/11/2005).

Projectes vius. Exposició de la Fundació Territori i Paisatge, en la que participem amb dos projectes.

Sinistres torres de construcció ja envolten el poble d'Espui. Novament la desmesura i el canibalisme urbanístic s'apoderen d'una altre porció de territori. El necessari desenvolupament econòmic d'aquesta vall pirinenca, s'ha convertit en barra lliure per a una constructora. Adeu Vall Fosca, endavant Vall Fadesa.

MOUNTAIN WILDERNESS

Mountain Wilderness Internacional

coordination@mountainwilderness.org
<http://mountainwilderness.org>

Mountain Wilderness Alemanya

Hufschlag 51
82266 INNING
Tel: (00 49) 81 52 79 48 66
info@mountainwilderness.de
<http://www.mountainwilderness.de>

Mountain Wilderness Anglaterra

38, Summershades Lane,
Grasscroft OLDHAM Lanc. OL4 4ED
Tel: (00 44) 1 457 87 85 570
Fax: (00 44) 1 457 87 48 94
drat@mns.com

Mountain Wilderness de Ayllón, Guadarrama y Gredos

Calle del Barco, 30
28004 Madrid
info@mountainwilderness-agg.org
<http://www.mountainwilderness-agg.org>

Mountain Wilderness Belgium

<http://www.mountainwilderness.be>

Mountain Wilderness França

MNEI - 5, Place Bir Hakeim
F-38000 GRENOBLE
Tel: 04 76 01 89 08
Fax: 04 76 01 89 07
france@mountainwilderness.org
<http://france.mountainwilderness.org>

Mountain Wilderness Grècia

Voulis 44
GR-10557 Athinas
Tel/Fax: 1 32 43 782

Mountain Wilderness Italia

via Unione Sovietica, 2
41012 Carpi MO
Tel/Fax: +39 059 692151
info@mountainwilderness.it
<http://www.mountwild.it>

Mountain Wilderness Pakistan

fax: (00 92) 51 22 06 557
ISMALABAD

Mountain Wilderness Slovenia

Justinova 8 -
1210 LJUBLJANA
Tel 00 38 6 15 12 12 93
<http://www.drusvo-mws.si>

Mountain Wilderness Suïssa

Case Postale 1622
8040 ZÜRICH
Tel: 0 44 14 61 39 00
Fax: 0044 461 39 49
info@mountainwilderness.ch
<http://www.mountainwilderness.ch>

Mountain Wilderness de Catalunya

Rambla, 41
08002 Barcelona
Tel: (00 34) 93 412 07 77
fax: (00 34) 93 412 63 53
correu@mountainwildernesscatalunya.org
<http://www.mountainwildernesscatalunya.org>

Junta directiva:

President i relacions internacionals:
Jordi Quera
Vice-president primer i tresorer:
Jordi Pi
Vice-president segon i comunicació:
Ramon Izquierdo
Secretari:
Eric Canadés
Vocal grup de joves:
Hortènsia Ràfols
Vocal de material:
Jaume Farrés
Vocal de medi ambient:
Santi Pocino
Vocal de projectes:
Àngel J. Garcia
Vocal instal·lacions obsoletes:
Laura Lorenzo
Vocal presentacions:
Joana Laguna
Jesús Ramon Gómez